

*Дробко І.С., магістрант,
Білецька І.М., к.е.н., доцент,
Івано-Франківський інститут менеджменту
Тернопільського національного економічного університету
igordrobko@mail.ru*

РОЗВИТОК ГІРСЬКОЛИЖНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Інтенсивний розвиток туризму в світі призводить до швидкого розвитку і освоєння гірських територій і розвитку гірських видів туризму. Гірські види туризму включають в себе такі як: гірськолижний туризм, гірський пішохідний туризм, альпінізм, дельтапланеризм, спелеологічний, парашанеризм та інші види. Більше половини всіх доходів від гірських видів туризму створюється гірськолижним туризмом.

Останнім часом гірськолижний туризм стає одним з найпопулярніших видів активного туризму у світі. Не є винятком у цьому відношенні й Україна. Сучасний стан гірськолижного туризму в Українських Карпатах висвітлено в працях М.Рутинського, О.Федорова, В.Заника «У пошуках альтернативи».

Лижний туризм в Україні має вже більш, ніж сторічну історію. Саме в ті часи сягають перші лижні подорожі по Карпатах. Організаційно він зміг сформуватися у 50-ті роки ХХ ст., коли з'явилися перші осередки (секції) лижного туризму в містах України. Найбільшого свого розвитку і масовості в Україні лижний туризм досягнув на початку 90-х років ХХ ст., коли у спортивні лижні походи щорічно ходило кілька тисяч чоловік, а комісії з лижного туризму існували практично при всіх обласних федераціях туризму [1].

За останні роки в Україні прийшло усвідомлення великого рекреаційного потенціалу Карпатського регіону, зріс інтерес до інвестування рекреаційної галузі. Сьогодні стає очевидною необхідність проведення комплексних досліджень місцевості на предмет можливості та ефективності створення і розвитку рекреаційних об'єктів, спеціальних досліджень для правильного обліку й оцінки місткості територій. Така оцінка повинна базуватися на правильному визначенні навантажень, що допускаються на природний комплекс. Особливо такі дослідження необхідні при плануванні розташування та проектуванні розвитку гірськолижних об'єктів, які є найбільш інвестиційно привабливими, вимагають значних капіталовкладень та достатньо розвиненої інженерної інфраструктури.

Експерти зазначають, що вихід України на світовий ринок з конкурентоспроможним «гірськолижним» продуктом значною мірою визначатиметься перспективністю політики соціально-економічної реконструкції регіону. Практична реалізація такої грамотної політики забезпечила б необхідні соціально та екологічно орієнтовані зміни у всіх галузях господарства Карпатського регіону.

Серед міжнародних програм особливе місце посідає Карпатська конвенція 2003 р., основна мета якої – бути інструментом сприяння стійкому розвитку регіону шляхом

узгодження місцевого розвитку з природоохоронними інтересами, зокрема, через стабільний розвиток туризму. Реалізація відповідних програм також сприятиме, на думку фахівців, покращанню «туристичного» інвестиційного клімату в Карпатському регіоні, а це – використання кредитних ліній та залучення кредитів, грантів міжнародних фінансових організацій; використання міжнародних програм для малого та середнього бізнесу.

Гірськолижний туризм існує давно, і тому також давно з'явилися гірськолижні курорти, яких зараз дуже багато і які, як і раніше, активно розвиваються. Індустрія лижного спорту дає мільярдні доходи, її частка в туризмі та індустрії відпочинку з кожним роком зростає. Регіони, що мають або створюють на своїй території центри гірськолижного туризму, отримують вагомий внесок у доходи своїх бюджетів у вигляді податків від туристичної діяльності і галузей, що обслуговують індустрію гірськолижного туризму.

Останнім часом інтерес до занять гірськими лижами зріс настільки, що фахівці й журналісти твердять про справжній «гірськолижний вибух», «гірськолижний бум» і навіть «гірськолижну революцію». Займатися гірськими лижами престижно, цікаво й дуже корисно для здоров'я. Надзвичайно широким є віковий і соціальний діапазон аматорів гірськолижного відпочинку.

Популярними місцями лижного відпочинку у світі є Австрія, Андорра, Франція, Швейцарія, Болгарія, Італія, Словаччина, Туреччина, Фінляндія, Швеція, Норвегія; менш популярними – Німеччина і США. Останнім часом здобувають прихильність Румунія, Чехія, Словенія, Іспанія, Канада. Лижні курорти є в Ізраїлі, Індії та Японії.

Донедавна більшість українських шанувальників цього виду активного відпочинку орієнтувалась на гірськолижні курорти Польщі, Словаччини, Румунії, Австрії, Італії, Андори та інших країн світу, оскільки повною мірою задовольнити свої інтереси в Україні вони не могли. Проте останніми роками все більше наших співвітчизників місцем реалізації своєї «гірськолижної мрії» обирають українські терени, передусім Карпати. Найпопулярнішими центрами гірськолижного туризму в Україні є Буковель, Славське, Тисовець, район Боржавських полонин, г. Красія, Вишків та ін.

Івано-Франківщина – одне з небагатьох місць в Україні, придатних для розвитку зимових видів відпочинку. У низині сніговий покрив утримується, як правило, з початку грудня і до березня, а у високогір'ї – з жовтня і до кінця травня, що важливо для розвитку гірськолижного туризму. В області діє понад 30 гірськолижних витягів, що забезпечують катання на лижах і сноубордах та розраховані на початківців, дітей, любителів та професіоналів. Найбільшою популярністю користуються такі гірськолижні зони, як Поляниця, Яблуниця, Ворохта Яремчанської міської ради, м. Косів та с-ще. Верховина, с.Вишків Долинського району. Тільки на території Яремчанської міської ради є понад 20 гірськолижних витягів загальною довжиною трас понад 60 км. У селищі Ворохта є комплекс трамплінів, що завдяки штучному покриттю діють цілорічно. Гірськолижний курорт «Буковель» займає провідне місце в туристичній галузі Івано-Франківської області. Гірськолижний комплекс «Буковель» став «перлиною» карпатського зимового відпочинку, відомою далеко за межами України.

З огляду на невпинне зростання популярності й моди на гірськолижний спорт, а також беручи до уваги виняткові особливості (наявні унікальні природні ресурси і значну освоєність), розвиток гірськолижного туризму в Карпатському регіоні надзвичайно перспективний та економічно доцільний. Безперечним є також те, що активний розвиток цього виду туризму в Карпатах сприятиме й підвищенню міжнародного авторитету України.

Література

1. Мальська М.П. Основи туристичного бізнесу / М.П. Мальська, В.В. Худо, В.І. Цибух: навч. посіб. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – 272 с.